

§ 1 i den ændrede affattelse
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 uden for betænkningen af Hanne Reintoft betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Hanne Reintoft.

Ændringsforslag nr. 8 i betænkningen betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1 i betænkningen.

Ændringsforslag nr. 10 uden for betænkningen af Hanne Reintoft betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 8 uden for betænkningen af Hanne Reintoft.

Ændringsforslag nr. 11 uden for betænkningen af Hanne Reintoft betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som underændringsforslag nr. 7 uden for betænkningen af Hanne Reintoft.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12 uden for betænkningen af Hanne Reintoft betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Hanne Reintoft.

Ændringsforslag nr. 9 i betænkningen betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1 i betænkningen.

Ændringsforslag nr. 13 uden for betænkningen af Hanne Reintoft betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som underændringsforslag nr. 7 uden for betænkningen af Hanne Reintoft.

§ 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 uden for betænkningen af Hanne Reintoft betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af de øvrige af Hanne Reintoft stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag nr. 10 i betænkningen betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 7 i betænkningen.

§ 4
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (*Hanne Budtz*): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

(Lovforslaget (nr. 167) findes i tillæg A. sp. 3391, fremsættelsen i tidenden sp. 5883).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bundvad: Det lovforslag om regulering af folkepension, invalidepension og enkepension, vi nu behandler, er teknisk opbygget som tidligere lovforslag om det samme. Det er midlertidige tillæg fra den 1. april i år til næste års 1. april, derefter sammen med eventuel andet års forhøjelse indregnet i de satser, hvor de hører til, beløbene 28 kr. pr. måned for ægtepar, 19 kr. for enlige, 3 kr. i tillæg til pensionisttillægget, 3 kr. på de såkaldte lommepege, 4 kr. til dem under 60 år og hertil regulering af satserne i lov om offentlig forsyrg.

Hvordan har man nu fundet frem til, at disse beløb skulle være det rimelige? Jeg ser i bemærkningerne til lovforslaget, at man henviser til, at arbejdsmarkedets parter for nylig har vedtaget en overenskomst, og med det som udgangspunkt vil man regulere pensionerne. Her er altså skabt forventning om, at regeringen vil regulere pensionerne efter lønudviklingen på det arbejdsmarked, som man selv henviser til, altså regulere i en

[Bundvad.]

vis relation til lavtlønsudviklingen, et princip, som folketingets partier tidligere har givet deres tilslutning til. Pensionisterne kan på mange måder sammenlignes med lavtlønsgrupperne, og vi har for mig at se efter en ILO-konvention en forpligtelse til at sørge for, at de sociale pensioner følger arbejds-lønnen i et vist rimeligt forhold.

Men sådan har regeringen ikke set på det. Regeringen har uanset henvisningen i bemærkningerne kappet enhver forbindelse til det lige vedtagne mæglingsforslag og opstillet sine egne normer, som i forhold til mæglingsforslaget er ugunstige for pensionisterne, der på den måde får for lave tillæg. Regeringen har fulgt sin egen vurdering med en henvisning til, at man tager sit udgangspunkt i en ramme på 3,5-4 pct. inkl. dyrtidstillæg. Hvad betyder nu det? For mig at se betyder det for det første, at pensionisterne kommer til at betale deres eget dyrtidstillæg. Man måtte ellers gå ud fra, at dyrtidstillægget ydes for at sikre den standard, man enten havde forhandlet sig til på et arbejdsmarked, eller som var fastsat i loven. Men her trækker man det altså fra den forhøjelse, som man ellers havde tiltænkt pensionisterne. På arbejdsmarkedet er dyrtidstillægget for april udbetalt med 20 øre pr. time uden modregning i lønfremgang. Efter det foreliggende lovforslag modregnes dyrtidstillægget, før der bliver tale om forhøjelse, og det får uheldige konsekvenser.

Jeg vil gerne henvise til, hvad regeringen selv siger i bemærkningerne vedrørende andet års regulering. Man siger, at der er 300 mill. kr. til rådighed det andet år, og så regner man med, at der kan komme en dyrtidsregulering, der vil koste, skal vi sige ca. 200 mill. kr., hvorefter der er 100 mill. kr. til rådighed til forhøjelser. Men hvis man nu tænker sig, at der kommer to dyrtidsreguleringer, så resulterer regeringens regnestykke i, at pensionisterne skal have penge med hjemmefra, nemlig 100 mill. kr., eller at man skal nedsætte pensionerne tilsvarende, og det kan vel ikke være meningen. Jeg synes, det er forkert, at pensionisterne skal betale deres egen dyrtidsregulering. Hvis man vil følge den fremgangsmåde, mon det så ikke havde været mere reelt at sige, at pensionisterne vil få en forhøjelse på 2,2 pct. for ægtepar og 2,5 pct. for enlige?

For mig at se vil dette forslag medføre, at pensionisterne kommer ud for en niveauforringelse. I 1969 blev pensionisternes fremgang så absolut holdt i underkanten af lavtlønsfremgangen. Man husker måske, at der også dengang fra radikal side var tvivl om, hvorvidt man var gået langt nok, og den radikale ordfører var noget forundret over, hvordan de tillæg skulle kunne sikre mod en længlidning. Allerede dengang havde vi altså et efterslæb, og i de følgende to år er der sket en betydelig længlidning, som lavtlønsgrupperne har fået compensation for ved mæglingsforslaget, mens pensionisterne igen bliver ladet tilbage med beskedne reguleringer. Man må da kunne se, at pensionisterne nu står over for en reel tilbagegang i forhold til de andre grupper. Den dækningsprocent, som vi hidtil har regnet med, er allerede faldende og vil fremover være faldende, hvis dette lovforslag vedtages.

Det er muligt, at ministeren er meget tilbage for at yde højere tillæg til alle pensionister, altså også dem med måske større indtægter ved siden af pensionens grundbeløb, men i så fald kunne ministeren gå videre ad den vej, som er betrådt i § 1, stk. 2, og forhøje pensionstillægget. Jeg har tidligere rejst spørgsmålet om en sådan regulering af pensionstillægget, og jeg er tilfreds med, at den sker, men jeg mener altså, at man her regulerer med et for lille beløb. Hvis man regulerede på pensionstillægget, ville det jo være i tråd med lavtlønspolitikken.

Ud fra det, jeg her har sagt, vil man forstå, at vi ikke uden videre kan acceptere det lovforslag, der ligger her. Det betyder reelt, at regeringen økonomisk set vil holde pensionisterne tilbage i forhold til andre grupper, som vi ellers sammenligner pensionisterne med, og de må i denne forbindelse regnes for en lavtlønsgruppe. Når jeg tænker på, at vi for nylig ophævede alderstillægget for de 80-årige, forekommer det mig, at der videreføres en tendens her, som for mig at se lægger op til en forringelse af vor sociale standard. Det er beklageligt at måtte konstatere det, men sådan ser jeg det. Vi må se meget nøje på dette lovforslag i socialudvalget.

Ministeren antyder i sin fremsættelse, at embedsmænd i socialministeriet og skatteministeriet arbejder med det, vi kalder skatteklemmen. Det var hr. Grünbaum, der

[Bundvad.]

rejste det spørgsmål i skatteudvalget. Han kom med bemærkninger om det i betænkningen, og vi har senere her i salen stillet forslag om, at der skulle foretages nogle ændringer for at komme ud af denne skatte-klemme. Vi har i socialudvalget spurgt ministeren, om der var kommet noget resultat ud af det arbejde, der her tales om. Ministeren har ikke svaret i det sociale udvalg; måske kan jeg i dag få at vide: hvad sker der her?

Og så har jeg lige til slut et spørgsmål. Det blev antydnet i åbningstalen, at man arbejdede med spørgsmålet om at udbetale ægtefællepensionerne med et beløb til hver ægtefælle. Hvordan går det med det?

Asgar Jensen: Hr. Bundvad sagde, at dette lovforslag havde den samme tekniske opbygning som tidligere lovforslag af lignende karakter. Han mente, at regeringen havde opstillet sine egne normer for de stigninger, der skal gennemføres. Nu har det jo ikke været nogen hemmelighed, at både regeringen og andre instanser har været af den opfattelse, at det var uforsvarligt med en indtægtsstigning ud over 3½-4 pct. — jeg har da heller ikke tidligere hørt, at socialdemokratiet havde den modsatte opfattelse — og hvis vi regner med 3-4 pct., så vil den stigning, der kan blive tale om, ligge på 260-300 mill. kr. Det, lovforslaget resulterer i, er en forhøjelse på 305 mill. kr. det første år.

Hr. Bundvad taler om den tekniske opbygning, men han kunne i og for sig også have føjet til, at forslaget i øvrigt også ligger på linje med, hvad tidligere socialministre har foreslået efter en lønoverenskomst. Således foreslog fhv. socialminister Bundvad den 12. april 1967, at man skulle forhøje pensionerne for ægtepars vedkommende med 25 kr. og for enlige med 17 kr. om måneden, hvor der her foreslås en forhøjelse på 28 kr. for ægtepar og 19 kr. for enlige, altså noget mere, end hr. Bundvad mente det nødvendigt at foreslå efter overenskomstforhandlingerne i 1967. Og der var ingen vrangvillig opposition dengang, det blev ikke behandlet med sure miner fra nogen side. Ved første behandling gik lovforslaget direkte uden udvalgsbehandling til anden og tredje behandling, fordi vi alle var

godt tilfredse med de satser, som hr. Bundvad foreslog, og som altså var noget mindre end dem, der er foreslået denne gang. Så i og for sig holder forslaget linjen ganske godt, både hvad det tekniske og det indholdsmæssige angår.

Jeg skal ikke komme meget ind på dækningsprocenten, det har vi drøftet så mange gange, og jeg mener, at det må være nettobeløbet, der har interesse for pensionisterne. Hvis vi direkte sammenligner en pension med en arbejdsindtægt, giver det ikke det rigtige billede, for der skal betales mere i skat af arbejdsindtægten, end der skal af pensionen. Derfor må det være det, der bliver tilbage at leve af, når skatten er betalt, der har interesse, og dette nettobeløb har været stigende under denne regerings tid.

Der er ét punkt, som jeg ikke kan overse, og det kunne jeg heller ikke, da det var hr. Bundvad, der fremsatte lovforslag på dette område: hvilken lønglidning kommer der? Man ved jo, at regeringen har sat ind på at prøve at forhindre lønglidning, hvad oppositionen ikke ville medvirke til. Men derudover kunne der være grund til at sige til befolkningen: hold igen med lønglidning! For hvem går det ud over? Det går ud over dem, der er dårligst stillet. Det er regeringens politik, at der ikke skal være lønglidning. Det turde man ikke i 1967 være sikker på at der ikke blev, og jeg tør heller ikke sige med sikkerhed, at der ikke bliver det nu, men jeg tør sige med sikkerhed, at det er hensigten at prøve at hindre lønglidning, og kun hvis man ikke er i stand til at holde igen på lønglidningen, vil resultatet blive dårligere for pensionisterne. Derfor synes jeg, at de, der er ængstelige for pensionisternes indtægtsniveau, skulle appellere til arbejdsmarkedet om at undgå den lønglidning, der giver pensionisterne disse dårlige kår.

Jeg ved også, at pensionisterne selv gerne vil have noget mere, og det har jeg ingen grund til at bebrejde dem, det er forståeligt ud fra deres synspunkt, for det er jo det, de skal leve af. Men vi kan vel ikke under nogen forhandling her i folketinget se bort fra den økonomiske situation. Socialdemokratiets ordfører siger altså klart, at forhøjelserne er for små. Vi fik ikke at vide, hvor meget der skulle til. Skal der de 1,4 milliarder kr. til, som pensionisterne selv mener er

[Asger Jensen.]

det rigtige beløb? Tør socialdemokratiet gå ind for den politik? Det fik vi ikke klar besked på. Jeg troede, at enhver i denne sal var klar over, hvilken alvorlig situation vi står i. Man kunne også spørge: er det socialdemokratiets mening, at vi igen skal ud at låne 1 milliard kr. eller mere i udlandet for at gennemføre denne forhøjelse, som også hr. Bundvad var talsmand for? Det kan næppe være rigtigt, at en ansvarlig opposition vil tilråde regeringen at føre en sådan politik. Dertil kommer det, som nu er drøftet så meget, om de produktive aldersklasser slet ingen forbedring skal have. De produktive aldersklasser er vel ikke i den forbindelse en pressionsgruppe, der kan komme og melde sig her i folketinget med krav om, at statskassen skal lukke op for milliardbeløb. Jeg tror, vi her må se på helhedens interesse, og jeg mener, at vi alle har god vilje til, når økonomien kan bære det, at give vores ældre medborgere bedre leveforhold end hidtil. Det er vel overhovedet ikke derom striden står, men om, hvorvidt økonomien kan bære mere, og jeg kunne egentlig godt lide at vide, hvordan socialdemokratiets stilling er til det.

Evan Jensen: Som det er almindeligt, når en ny overenskomst på det private arbejdsmarked er afsluttet, har socialministeren fremsat lovforslag om et midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

Af lovforslagets enkeltheder vil jeg nævne, at det foreslås at give ægtepar, hvor begge opfylder betingelserne for at opnå grundbeløbet, et tillæg på 28 kr., enlige får 19 kr. månedlig, og de, som er berettigede til pensionstillægget, får yderligere et tillæg på 3 kr., hvilket gælder både enlige og ægtepar. Pensionister på alderdoms- og plejehjem får en forhøjelse af beløbet til personlige fornødenheder på 3 kr., pensionister under 60 år dog 4 kr. månedlig.

Som følge af pristalsreguleringen har pen-

sionistægtepar pr. 1. april 1971 fået forhøjet deres pension med 23 kr. og 7 kr., for så vidt angår pensionstillæg.

I bemærkningerne til lovforslaget er der redegjort for udgifterne i forbindelse med forslaget, og det fremgår, at for finansåret 1971-72 er der tale om ca. 150 mill. kr., her til kommer så dyrtidsreguleringen pr. 1. april, som beløber sig til 155 mill. kr.

Endvidere siges det i bemærkningerne, at regeringen i 1972-73 anser det for forsvarligt, at pensionerne forøges med 300 mill. kr. Kommer der en dyrtidsportion, som vil udgøre 200-220 mill. kr., kan der alene blive tale om yderligere at forbedre de sociale pensioner med ca. 100 mill. kr.

Endelig har jeg bemærket mig, at det siges, at skulle der i det kommende år vise sig gode økonomiske tegn, lover regeringen at overveje visse yderligere realforbedringer i 1972-73.

Hvorledes harmonerer disse forskellige forbedringer nu med den indkomstpolitiske ramme, som regeringen har lagt, og hvori de sociale pensioners justeringer selvfølgelig også må indpasses? I regeringens indkomstpolitiske oplæg hed det, at der inklusive pristalsreguleringer var basis for en indkomststigning på 3½-4 pct. i året 1971-72. I kroner og øre skulle det for pensionernes vedkommende beløbe sig til 260-300 mill. kr. pr. år. Ifølge lovforslaget bliver det 305 mill. kr. for 1971-72, hvilket vil sige, at socialministeren bevæger sig i overkanten af regeringens opstillede ramme.

På venstres vegne vil jeg gerne give tilslutning til socialministerens lovforslag. Vi er enige i, at også de sociale pensioner må ajourføres, nu da overenskomsterne på det private arbejdsmarked og med tjenestemændene er afsluttet. Vi finder det væsentligt at sikre de ældre medborgere en rimelig andel af velstandsudviklingen. Vi er fra venstres side enig med regeringen i, at forbedringerne af de sociale pensioner må holdes inden for de samme rammer, som er afstukket for andre befolkningsgrupper.

Fra pensionistorganisationernes side har

[Evan Jensen.]

der været givet udtryk for nogen utilfredshed med lovforslaget. Der er for mig ingen tvivl om, at pensionisterne er indstillet på, at der er et samfundsøkonomisk hensyn at tage. De føler sig nemlig ikke dårligt behandlet som samfundsgruppe. Man må heller ikke glemme, at ud over den månedlige pension findes der en række tryghedsforanstaltninger for pensionistgruppen, som i høj grad værdsættes af pensionisterne, hjemmehjælpsordninger og forskellige andre foranstaltninger i henhold til omsorgsloven. Organisationernes krav ligger langt over, hvad lovforslaget tilbyder. Organisationerne mener at have et efterslæb på 4,7 pct. Dette tal kommer man til ved at operere med den såkaldte bruttodækningsprocent, hvilket efter min opfattelse ikke er forsvarligt. Når der skal drages en sammenligning med arbejdslønnen, må sammenligningen ske på lige grundlag. Man må se på, hvad en lønmodtager og en pensionist har til personligt forbrug. Man bliver derfor nødt til at operere med en nettodækningsprocent, som viser sig for 1969 at være 55,4 og for 1970 at være 61,5. Der er altså tale om en ikke uvæsentlig stigning i denne periode. Når pensionisternes indkomst, altså pensionen, sammenlignes med bruttolønnen for en arbejder, må en række forhold tages i betragtning: arbejderens husstandsstørrelse, udgiften til erhvervelse af lønindkomsten, skatteforskellene, forbrugsmønster osv. osv. Det afgørende er jo som sagt, hvad der er til rådighed, når de forskelligartede forhold er taget i betragtning.

Ud over et efterslæb har organisationerne ment, at pensionerne over 2 år skulle forøges med godt 14 pct. under hensyn til stigningen i lønnen for de lavtlønnede arbejdere. Efterslæb plus almindelige forhøjelser vil så andrage 1,4 milliarder kr. på årsbasis. Hvis man ser på den faktiske udvikling i de sociale pensioner, er det uforståeligt efter min mening, at organisationerne kan møde op med disse milliardkrav. I 1968 var folkepensionen for et ægtepar 12.630 kr., i 1971 bliver den 17.424 kr., og, efter at skatten er trukket fra, 15.700 kr. Også i rent faktiske tal har der altså været tale om en betydelig stigning i pensionerne fra 1968 og frem til i dag.

Endelig kan man nævne, at pensioni-

sterne siden den 1. januar 1971 har et personfradrag på 13.200 kr., medens andre skatteydere har et fradrag på 5.100 kr. for enlige og det dobbelte for ægtepar. Det betyder en ikke uvæsentlig fordel for pensionisterne i forhold til andre skatteydere.

Må jeg til sidst sige, at socialministerens lovforslag efter venstres opfattelse er et rimeligt og forsvarligt tilbud til pensionisterne. Det afgørende er, at pensionisterne får en regulering, der er på niveau med den, som andre befolkningsgrupper har mulighed for, og det sker med dette lovforslag. I fremsættelsestalen siger socialministeren, at der i et embedsmandsudvalg arbejdes med problemerne omkring en tilpasning af skattereglerne og fradragsreglerne, således at pensionisterne kan undgå at komme i en skatteklekke. At undgå de skatteklekkeproblemer, som kan opstå, har venstres fulde sympati. Jeg vil gerne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Valbak: Det er nu knap 2 år siden, vi sidst tog stilling til størrelsen af pensionisternes velstandsregulering. Vi manglede dengang som før en automatisk virkende og vel at mærke brugbar reguleringsfaktor. Hvad ondt vi ellers for tiden kan gå og sige om kildeskatten, så blev det dengang slået fast, at netop denne skatteforms indførelse ville give os et brugbart materiale at lave et automatisk reguleringsystem på. Vi står i samme situation i år, og derfor ser vi da også, at der som sidst er lagt op til lidt strid om, hvor stor dette års regulering bør være. Som i 1969 trækker jeg dette forhold frem, fordi jeg gerne vil pege på betydningen af, at spørgsmålet om en automatisk reguleringsmekanisme snarest finder en praktisk løsning. Denne gang skulle gerne være sidste, højst næstsidste gang, vi skal diskutere, om det er den ene, eller det er den anden ufuldstændige formel, man bør anvende for at nå til, at pensionisterne sikres en fastlagt andel af lønningerne.

Jeg går ud fra, at socialreformkommissionen vil komme med et oplæg om den fremtidige pensionsordning inden overskuelig tid, og senest til den tid slipper vi nok heller ikke for at tage stilling til, om vi bør følge perspektivplanlægningens fædre eller ikke. De hævder nemlig, at den erhvervsaktive del af befolkningen vil komme til at bære

[Valbak.]

stærkt forøgede byrder i de næste 5-10 år. De siger videre, at allerede truffne beslutninger tegner en fortsat forbrugsudvidelse for pensionisterne. På den baggrund anser forfatterne det ikke for at være oplagt, at der ved yderligere beslutninger sker forskydninger imellem de erhvervsaktive og dem, der er gået ud af erhverv, til fordel for de sidste. Ind i disse betragtninger er formodentlig gået det forhold, at udgifterne til de ikke-erhvervsaktive, altså pensionisterne, nu udgør omkring 9 milliarder om året, svarende til en udgift på ca. 2.000 kr. pr. borger eller omkring 4.000 kr. om året pr. erhvervsudøvende borger.

En forløber for dagens debat fik vi i radiøens Presseklub forleden. Det stod ved den lejlighed klart, at det, blæsten står om, er, om pensionisternes levestandard bør måles på bruttodækningsprocenten eller på nettodækningsprocenten, dvs. den disponible indkomst, når skatter osv. er trukket fra.

Med nogle tal vil jeg gerne prøve at påvise, hvorfor dette spørgsmål først i år overhovedet kan diskuteres med relevans. Tallene har jeg hentet fra en redegørelse ved arbejds- og socialministerierne økonomisk-statistiske konsulent om folkepensioners størrelse i forhold til arbejdslønnen. Den er offentliggjort som et særtryk af Socialt Tidsskrift 1970. Af redegørelsen ser man, at bruttodækningsprocenten i perioden fra 1949 og op til 1957 falder med 3-4. Samme størrelse havde faldet målt på nettodækningsprocenten. I 1957-58 kommer der et betydeligt lift i pensionerne, efterfulgt af et fald op til 1965, og i 1964 er man nemlig igen nede på bruttoprocenten fra 1956.

Helt den tilsvarende kurve får man, når man måler udviklingen i den periode på nettodækningsprocenten. På trods af store udsving i de mellemliggende år er bruttotallet i 1956 som i 1964 omkring 40. Nettotallet er i 1956 som i 1964 47. I årene 1965-68 ses det samme: Enten man måler udviklingen i pensionsdækningen på bruttodækningsprocenten, eller man gør det på nettodækningsprocenten, bliver hovedresultatet det samme: pensionisterne får i disse år en voksende andel i velstandsforøgelsen.

Hvad kan vi læse af det? Jo, at hvad enten vi ser på brutto- eller nettodækningsprocent, betegner kurven for pensionernes for-

hold til arbejdslønnene i de sidste 20 år til og med 1968 fald, stigning, fald og stigning igen. Vi har med andre ord haft det bekvemt i spørgsmålet om valg af målemetode hittil.

Men følger vi nu udviklingen fra 1968, ser vi, at der sker noget helt nyt. Kurverne følger ikke længere samme retning. Bruttoprocenten var i 1968 ifølge konsulenten omkring 45½, og jeg vil tro, at den er faldet med godt et par procent siden da. Jeg vil gerne sige lige ud, at jeg ikke ville have været begejstret for at anbefale forslag til velstandsregulering, som ikke sikrer pensionisterne et allerede opnået niveau. Den situation ville vi have haft, hvis brutto- og nettodækningsprocenten som hidtil havde fulgt samme retning.

I Presseklubben blev det imidlertid oplyst, at nettodækningsprocenten nu af den økonomisk-statistiske konsulent er gjort op til over 60 imod 55 i 1968. Årsagerne kender vi: for det første den særlige ydelse på 1.100 kr. i 1970, konverteret over skattelovene til en tilsvarende værdi fra 1971, og for det andet overgangen til beskatning af aktuelle indtægter fra kildeskattens ikrafttræden.

Jeg synes, at det, der herefter må stå tilbage, alene er at gøre op, om man skal måle forholdet imellem gruppernes velstandsniveau på indkomsten før eller efter, skatten er trukket fra. Hvis den skat, vi skal betale, kom igen alene som goder til den konkrete skattebetaler, måtte man vel bruge bruttoprocenten. Men sådan er det jo ikke. Tværtimod, pengene fordeles også til pensionisterne. Alene af den grund kan der efter min mening ikke sagligt herske tvivl om, at pensionisternes velstandsniveau må måles i forhold til den disponible indkomst, dvs. indkomsten, efter at skatten er betalt. Pensionisterne får altså stigende andel i velstandsforøgelsen også efter dette forslag.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale regeringens forslag om en velstandsregulering af pensionerne, som for 1971 vil udgøre omkring 150 mill. kr., så vidt jeg kan se den største samlede udbetaling for et år til velstandsregulering hidtil. Mit parti har noteret sig, at beløbet ligger i overkanten af regeringens indkomstramme.

Kurt Brauer: Hr. Bundvad har sagt det væsentlige, set fra socialistisk folkepartis

[Kurt Brauer.]

synspunkt i hvert fald, om denne sag, og jeg skal ikke trætte med lange gentagelser. Vi vil fra SFs side love i udvalget at gøre vort til, at de forskellige tvivlsspørgsmål, som også ordførernes indlæg i dag har vidnet om eksisterer, bliver afklaret. Det er vor opfattelse, at vi skylder pensionisterne en afklaring på disse problemer. Vi skylder pensionisterne at give dem et tydeligt billede af deres indplacering på samfundets løntrappe.

Når disse spørgsmål er blevet klargjort, må man kunne forvente af folketingets partier, at de hver for sig afgiver en klar erklæring her i salen om, hvor de mener pensionisterne bør placeres, og i forhold til hvem. Det er usselt af regering og folketing, at vi tvinger pensionisterne til evigt at være på vagt over for sparefiduser, nedskæringspolitik og den slags ting. Det kan vi ikke længere være tjent med, og det kan pensionisterne ikke være tjent med. Pensionisterne må kunne forlange besked om partiernes principielle mål og om den tid, man påregner vil gå, før disse mål kan realiseres.

Og kunne vi så ikke snart få en ordning, så metoden med, at den ene offentlige kasse deler penge ud til pensionisterne og den anden henter dele deraf hjem igen i skat, hører op? Det skal naturligvis ikke ske efter finansministerens recept: bare at give gaver til de rige; men der kan udmærket laves ordninger, der er betydelig fiksere end den nuværende, temmelig indviklede ordning.

Til slut en tak til ministeren for oplysningen i fremsættelsen om, at der er nedsat et „skatteklemeudvalg“. Det kan vel næppe tages mig ilde op, hvis jeg spørger, hvordan det går, og beder ministeren hilse hjemme og sige, at det er SFs opfattelse, at det haster — og jeg håber, ministeren tilslutter sig det synspunkt — med at få denne skatteklemmesag, som den kaldes, ud af verden.

Vi kan altså lige så lidt som socialdemokratiet have nogen særlig fidus til dette lovforslag. Man må vente, at vi vil være vrangvillige og prøve ministerens oplysninger og tal til deres yderste bæreevne for at se, hvorledes det forholder sig med argumentationen.

Hanne Reintoft: Hvis nogen har været i tvivl om, at det var en dårlig overenskomst

for lønmodtagerne, der blev afsluttet i marts, må det vel i hvert fald nu anses for bevist, dels af socialministerens argumentation i den foreliggende sag om pensionerne, dels af det ringe beløb, lønstigningerne på arbejdsmarkedet hermed udløser for pensionisterne. LO-lederne kommer til at indse, at de med deres utilstrækkelige forhandlingsevner og alt for eftergivende taktik har ramt ikke alene LOs medlemmer, men også de mange, mange pensionister, der trods alt har skabt basis for det udviklingstrin, som samfundet befinder sig på i dag.

Dette bør dog ikke så splid mellem de samfundsgrupper, der alle rammes af regeringens hårdhændede økonomiske politik. Pensionisterne bliver endnu en gang snydt og ilde behandlet af denne regering, uanset at deres økonomiske niveau efterhånden er sænket til det socialt meget betænkelige. Men den producerende og arbejdende lønmodtager er ikke skyld i det. Han betaler skat af sin indtægt, så han er ved at segne under det. Når man ser, hvilke merudgifter regeringen vil ofre på de hårdt ramte pensionister, og sammenligner det med, at det reelle kasseoverskud antagelig kommer over de 6 milliarder kr., bliver denne form for forbrugsbegrænsning næsten usandsynligt asocial. Pensionisterne får et stadigt efterslæb på grund af lønglidningen, og hr. Asger Jensen skal ikke gøre sig nogen illusioner om, at vi ikke formår at få sat en lønglidning i gang på arbejdsmarkedet.

I denne omgang har socialministeren end ikke ulejlighed sig med at regne lavtlønsforbedringen med til fordel for pensionisterne, der faktisk — som det også er påpeget af deres organisationer og deres formand — burde have haft en fremgang i pensionerne på omkring 13-14 pct. Det er også en følge heraf, at vi har fremsat forslag til folketingsbeslutning om 13 måneders pension om året, da det ikke skulle være vanskeligt at indse, lige meget hvilke statistikker og tabeller man prøver at tilsløre kendsgerningerne med, at en effektiv hjælp til disse samfundsgrupper er nødvendig. Jeg aner ikke, om socialministeren befatter sig med at gå på indkøb. Det ville også være sagen ganske uvedkommende, hvis ministeren ikke kom her i folketinget og foreslog i ramme alvor efter ophævelse af pristoppet og med en ny fordyrende prislov, at et pen-

[Hanne Reintoff.]

sionisttægtepar skal have 28 kr. mere om måneden til deling. Man kan komme med alle mulige beregningsgrundlag, men de 28 kr. mere om måneden står fast, og det er faktisk ingen hjælp, når man ved, hvordan prisniveauet stiger i disse dage. Man må være fuldstændig ude af kontakt med hverdag og virkelighed, når man i ramme alvor kan komme med noget sådant og oven i købet påstå, at det er lidt af en gave, at der er beregnet i overkanten af, hvad de pågældende burde have haft.

Samtidig ved man godt, at man med denne sparsommelige lovgivning rammer de mennesker, der er henvist til hjælp over forsorsloven; meget hårdt. Mange af disse mennesker er i akut nød, og alle i socialt arbejde ved, at en nogenlunde rimelig økonomisk ramme for at afhjælpe akut nød er nødvendig, hvis det socialpædagogiske arbejde skal laves. Det drejer sig om mennesker i aktiv levealder med deraf følgende økonomiske krav og behov for et forbrug, og man kan ikke her bruge den i øvrigt meget diskutabile undskyldning, som man altid hævder i hovedet på pensionisterne, når man skal forklare de dårlige pensioner, at det er mennesker med nedsat behov, også for større forbrugsgoder. Alle, der i socialt arbejde kommer i karambolage med forsorslovens § 46, ved, hvor ringe denne lovs hjælpemuligheder er, og hvor fattigt livet bliver for de mennesker, der skal have assistance over denne paragraf.

Vi angriber stadig Danmarks ry som et land, der internationalt kan hævde sig ved en nogenlunde forsvarlig sociallovgivning. Det har altid været lidt af en myte, og efterhånden er det ved at blive en direkte usandhed. Dog må man lade vores socialminister én ting: hun har altid tænkt meget på de stakkels mennesker, der sidder på vore triste pleje- og alderdomshjem. Denne gang skal de igen have hele 3 kr. månedlig af ministerens generøse budget, og de under 60 år, der har særlige behov, fordi de ikke er så gamle endda, har man tiltænkt en ekstra krone at putte i sparebøssen. Det er jo også i forvejen meget stærkt begunstigede mennesker. De er invalidepensionister og får nu efterhånden over 100 kr. om måneden til personlige fornødenheder. Har de børn, har de oven i købet den „glæde“, at hvis disse er

over 18 år, får de ikke én eneste krone ved siden af invalidepensionen til at uddanne dem, for invalidepensionisters børn skal ikke forvente, at deres forældre kan hjælpe dem med en uddannelse. Men i kraft af socialministerens forstående indstilling bliver der nu altså alligevel penge tilovers, så de institutionsanbragte forældre kan køle lidt ekstra for deres børn, denne gang som sagt for en hel krone om måneden, så jeg tror, der ordentlig bliver fest, og at man vil sende mange venlige tanker til den forstående og konstruktive socialminister.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg skal takke for de indlæg, der kommer her ved første behandling.

Hr. Bundvand talte om, at den formulering, lovforslaget havde fået, havde skabt forventninger om en regulering som hidtil i forhold til de lavtlønnede. Dertil må jeg sige to ting. For det første: inden lovforslaget blev fremsat, orienterede jeg pensionisternes organisationer, så de vidste, hvad det drejede sig om. For det andet: hvis man læser videre i lovforslaget, vil man se, at der klart står, at udgangspunktet er regeringens indkomstramme. Så kan man diskutere, om man ønsker den overholdt eller ej. Jeg fik ikke noget helt klart indtryk af, hvad der egentlig var sociademokratiets stilling her, og det vil jeg gerne vende tilbage til.

Men jeg vil gerne sige, at pensionisterne vel ikke er de eneste i samfundet, der må respektere denne indkomstramme. Jeg må have lov at henvise til, at hvor regeringen selv har haft indflydelse, f. eks. for tjenestemændenes vedkommende, må man operere inden for denne ramme. Jeg vil også nævne, at prisloven, der vil skaffe mange private erhvervsdrivende vanskeligheder, også har til formål at hindre lønglidningen, men omvendt betyder, at der også her er indtægter, der på denne måde bliver låst fast.

Hr. Bundvand kom med nogle antydninger om dyrtidstillægget og kunne ikke rigtig acceptere den form, det var stillet op på. Det kan man diskutere. Det afgørende i hele denne forbindelse synes jeg er, at det siges ærligt og klart, at der bag dette lovforslag ikke ligger en form for reduktion på en eller anden måde af de forhøjelser, laytlønnen har fået i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Det siges klart: udgangspunk-

[Socialministeren.]

tet er denne indkomstramme, og efter den er der hvert år til rådighed så og så mange hundrede millioner kroner. Hr. Bundvad kunne ikke acceptere, at der skete modregning her, at man sagde, at der f. eks. var 300 mill. kr. til rådighed, og deraf var godt 150 mill. kr. anvendt til den dyrtidsportion, der er blevet udbetalt nu pr. april.

Der blev endvidere sagt noget om, at hvis prisudviklingen skulle blive så uheldig — hvad jeg nu da ikke håber og tror bliver tilfældet — at vi fik flere pristalsportioner udbetalt, kunne vi næsten risikere, at pensionerne skulle nedsættes, så pensionisterne skulle have penge med hjemmefra. Jeg formoder, det var spøgende ment. Men jeg vil gerne bekræfte, at ideen med regeringens oplæg er at sige: vi anvender det første år 150 mill. kr. og det næste år 100 mill. kr. til forhøjelse af pensionerne. Så kommer det usikkerhedsmoment ind, om der kommer en pristalsregulering. Gør der ikke det, er der samfundsøkonomisk basis for yderligere forhøjelse.

Jeg er enig med de ordførere, der har rejst det spørgsmål, ud fra hvilken faktor vi skal vurdere, og på hvilken måde vi kan sikre, at pensionisterne får andel i velstandsfremgangen. Det er altså spørgsmålet om dækningsprocenten.

Dér må jeg sige til hr. Bundvad, der med beklagelse sagde, at nu oplever vi en niveausenkning, som betyder en forringelse af den sociale standard her i landet, at det er ikke rigtigt, hvis vi benytter det, jeg mener må være det rigtige sammenligningsgrundlag, nemlig hvor meget har f. eks. en lavtlønnet lønmodtager tilbage til egen rådighed, når skat og sociale bidrag er betalt, og hvor meget har en pensionist tilbage til egen rådighed, når tilsvarende udgifter er betalt? Jeg mener, at det reelt må være rimeligst at se på nettodækningsprocenten, og det vil også i fremtiden, som det fremgår af den redegørelse, hr. Valbak omtalte fra socialministeriets økonomisk-statistiske konsulent, være den eneste måde, hvorpå vi efter skatteomlægningerne i forbindelse med kilde-skatten kan sammenligne forholdene før og efter 1970.

Jeg lyttede med megen interesse til hr. Bundvads udtalelser om, at man fra socialdemokratiets side var indforstået med, at vi

denne gang som et nyt princip foretog en tilsvarende forhøjelse af pensionstillægget som af grundbeløbet. Det ville interessere mig at vide, om der i disse udtalelser fra hr. Bundvads side lå en tanke om, at man måske kunne acceptere den ramme, vi her har angivet, men at man ville foretrække en anden fordeling. Ville man lægge hele forhøjelsen alene på pensionstillægget? Jeg kan da godt se, at de i snæver forstand sociale hensyn kunne trække i den retning, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at så ville vi få et interval, hvor vi samtidig ville få fradrag i grundbeløb og i pensionstillæg. Det kan ikke være særlig ønskværdigt for mennesker, der måske har beskedne merindtægter ved siden af pensionen, og det er i hvert fald ikke i harmoni med hr. Bundvads ønske, som hr. Kurt Brauer også berørte, nemlig ønsket om en løsning af spørgsmålet om pensionisternes skattelemme. Jeg kan oplyse, at vi arbejder med det, og jeg kan i denne forbindelse sige, at hele spørgsmålet om beskatning af sociale ydelser tages op af socialministeriet sammen med finansministeriet.

Endelig spurgte hr. Bundvad, hvordan oplysningerne i åbningstalen om en særskilt eller delt udbetaling af ægtefællepensionerne skulle forstås. Dette spørgsmål undersøger vi også sammen med finansministeriet. Det er teknisk meget vanskeligt og vil have vidtrækkende konsekvenser, hvis vi skal ind på at beregne f. eks. fradagsregler for hver ægtefælle for sig. En anden mulighed var, at man foretog en samlet beregning af pensionen og så foretog en delt udbetaling. Jeg håber, at vi inden alt for længe får en afklaring af disse ting.

Jeg lyttede med glæde til hr. Valbaks ord om, at han var indforstået med, at vi både nu og jeg forstod også i fremtiden måtte måle velstandsniveauet i forhold til den disponible indtægt. Det giver mig anledning til at sige, at de beregninger, vi har foretaget i socialministeriet, og som naturligvis efter ønske kan stilles til socialudvalgets rådighed, viser, at der siden 1969 er sket en stigning på ca. 6 pct. i nettodækningsprocenten, således at den nu er på 61,5 pct. Det er altså ikke rigtigt, at der er tale om et efterslæb. Tværtimod har dækningsprocenten for folkepensionen for ægtepar udviklet sig forud for arbejdslønnen.

[Socialministeren.]

Jeg vil gerne igen bekræfte over for hr. Kurt Brauer, at jeg ser hen til muligheden for at finde en løsning på problemet med pensionisternes skattekleme. Jeg vil i denne forbindelse også sige, at jo mere vi vil insistere på der skal gives til pensionisterne som almindelige generelle forhøjelser, des mere forringer vi de økonomiske muligheder for at løse andre for pensionisterne aktuelle problemer.

Jeg skal ikke gå ind i en diskussion med fru Hanne Reintoft, som vi har haft før. Jeg tænker på såkaldt humoristiske bemærkninger om de stakler, som nu får yderligere 3 kr. osv. Vi har før haft lejlighed til at diskutere det. Men for at der ingen misforståelse skal være, vil jeg gerne klart understrege, at det, der er tale om, ikke er, at pensionister på alderdoms- eller plejehjem får 3 kr. om måneden, men at deres lomme pengebeløb forhøjes forholdsmæssigt på samme måde som pensionen til øvrige pensionister, og da lomme pengebeløbet ligger på godt 120 kr. om måneden, som man har til fri rådighed, bliver den procentvise forhøjelse altså disse få kroner.

Må jeg til slut udtale et ønske om en hurtig behandling af dette lovforslag. Det drejer sig om penge, pensionisterne skal have udbetalt; og også for at give kommunerne lejlighed til at få udbetalingen tilrettelagt på en forsvarlig måde og få den effektueret så hurtigt som muligt anmoder jeg om, at man vil underkaste det en hurtig udvalgsbehandling.

Bundvad: Jeg vil gerne gøre et par enkelte bemærkninger.

Først til hr. Asger Jensen, der henviste til et forslag, jeg havde stillet i 1967, og sagde, at det drejede sig om 25 kr. til ægtefæller og 17 kr. til enlige, og at det forslag, der nu foreligger fra regeringen, altså var 3 kr. for ægtepar bedre. Jeg er tilbøjelig til at tro, at hr. Asger Jensen skulle have sine skolepenge tilbage, for så vidt angår regneundervisning. For for det første er forholdet det, at 1967-udgangspunktet for pensionen var anderledes; selv en højere procent kunne give de mindre tal, vi dengang havde. For det andet fulgte vi dengang mæglingforslagets lavtlønsfremgang og nåede på den måde til det resultat, vi da

foreslog. Hvis hr. Asger Jensen ville følge samme fremgangsmåde nu, ville regeringsforslaget have indeholdt meget større beløb, end tilfældet er nu.

Hr. Asger Jensen spurgte, hvilket resultat vi i partiet var kommet til. Jeg vil gerne sige, at vi vil se ministerens beregninger i udvalget, før vi endeligt kan se, hvad de efter vor mening rigtige tal bør være.

Hr. Valbak og andre har været inde på spørgsmålet om, hvorvidt man burde anvendte brutto- eller nettoberegning for at komme frem til de rigtige relationer. Vi vil gerne i udvalget have disse beregninger forelagt, og det lovede ministeren jo. Men er det ikke sådan, at man særlig skal se på bevægelserne? Det er ikke altid højden, der er afgørende her, men forskydningen fra det ene år til det andet eller over en årrække. Når man f. eks. regner nettofaktoren ud og dér regner det for et minus til pensionisterne, at de sidste år fik et særligt tillæg på i visse tilfælde helt op til 1.100 kr., fordi de var kommet til at betale for meget i kildeskat, fordi vi havde lavet en dårligere overgangsordning fra de tidligere nedslagsregler for pensionister til en nyordning og derfor rettede op på det, kommer det sandsynligvis pensionisterne til skade beregningsmæssigt set. Det kan da ikke være rimeligt. Vi må se noget nærmere på de tal.

Må jeg sige, at det, jeg er ude efter, er, at man sammenligner folkepensionisterne med lavtlønsgrupperne. Det er rigtigt, at ministeren kan holde på, at man fra regeringens side har ladet pensionisterne følge den ramme, som regeringen har fastsat, på ca. 4 pct., og som også kommer til at gælde for tjenestemændene, og jeg må sige, at hvis man regner hele det private arbejdsmarked sammen under ét og dividerer op igen, får man vel også en 4-5 pct. som gennemsnit. Men det er ikke det, der er tale om her. Vi kan da ikke, jeg havde nær sagt få os til at sammenligne pensionisternes niveau med de bedre lønnede og højtlønnede tjenestemænds niveau. Vi kan vel heller ikke sige, at fordi man på arbejdsmarkedet har valgt at lade de sotre beløb falde i bunden af lønskalaen og derved får et lavere gennemsnit, end hvis man også havde forhøjet nogle af de højere lønninger, skal man holde pensionisterne på det samme lave niveau. Vi må ikke glemme, at der er en relation mellem de

[Bundvad.]

lavtlønnede og pensionisterne og deres levestandard, og det er ud fra det, vi taler om, at reguleringen for pensionisterne må være gunstigere end gennemsnittet for helheden.

Når jeg taler om en forhøjelse af pensionstillægget ud over de 3 kr. — og det var reelt det, jeg tænkte på — er det, fordi jeg i og for sig vil give ministeren en chance for at indrømme, at det er et lavtlønsproblem, vi står over for. Halvdelen af pensionisterne er sådan stillet, at de ikke har mere i indtægt ud over pensionerne, end at de kan få pensionstillæg. Det er altså hos pensionisterne, den egentlige, skal vi kalde den „lavtlønsgruppe“ findes, og ville man gå et skridt videre, end regeringen er gået; mener jeg; at det var her; man skulle gøre det og derved komme dem til hjælp, som mest trænger til det. Det er muligt, ministeren så kan sige, at der er nogle problemer med de to sæt fradragsregler, som kan krydse hinanden. Men mon ikke der kunne findes en snedig ordning på det? Jeg synes nok, socialministeriets folk er dygtige, når det drejer sig om at finde på forstandige løsninger. Jeg vil altså gerne, at vi også ser på det i udvalget, og det var rent faktisk en chance, jeg gav ministeren.

Med hensyn til delt udbetaling af ægtefællepensionerne er jeg klar over, at der er en lang række problemer i det, som også griber over i skatteproblemer og forskellige andre. Men vi må dog have en løsning på et tidspunkt. Vi må have det i forbindelse med tillægspensionen, og vi kan ikke i det lange løb blive ved med at have en ordning, der er et for tjenestemænd og noget andet for alle andre borgere i dette land. Vi må, om jeg så må sige, famle os frem til en løsning.

Så skal jeg til slut sige til fru Hanne Reintoft, at det for mig er usmageligt at høre, at regeringens tilbageholdenhed over for pensionisterne skal danne basis for et angreb på LO. Det er der ingen som helst rimelighed i.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg skal ikke starte nogen lang debat. Jeg vil bare sige til hr. Bundvad, at det indtryk nødig skulle fæstne sig, at man nu ville regne pensionisterne det til skade, tror jeg der blev sagt, at de sidste år fik et tillæg på 1.100 kr. Jeg vil understrege, at pensionister uden indtægt ved siden af pensionen havde

fået kompensation ved den første ordning, vi lavede. Derfor har ægtepar, som loven blev lavet, og som personfradraget nu er i skattelovgivningen, i virkeligheden fået en ekstra fordel, og det må da tælle med under den ene eller den anden form. Det kommer dem ikke til skade, men det må dog tages med i betragtning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Efter at *Hagen Hagensens* hverv som midlertidigt medlem af folketinget er ophørt, har vedkommende gruppe i hans sted udpeget *Støhr Johansen* til at indtræde i:

trafikudvalget,

udvalget vedrørende de offentlige investeringer,

udvalget til at drøfte problemer og modtage information vedrørende en ny storlufthavn og en fast forbindelse over Øresund,

udvalget til modtagelse af oplysninger angående arbejdet med rationalisering af statsadministrationen,

udvalget angående forslag til lov om udskrivning af skat til amtskommunen,

udvalget angående forslag til lov om ændring af færdselsloven og af lov om bestyrelse af de offentlige veje. (Aldersgrænsen for kørsel med knallert, ansvarsforsikring, parkeringskorps, erstatning for uberettiget inddragelse af førerretten m. v.),

udvalget angående forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til og udligning mellem kommunerne og

udvalget angående det civile beredskab og folketingets toldudvalg.

Den pågældende er herefter valgt.

Medlem af folketinget Kjør Rasmussen har meddelt mig, at han ønsker til statsministeren at stille følgende spørgsmål:

[Anden næstformand.]

„Under henvisning til, at loven om udlevering af lovovertrædere fra 1967 er blevet til på grundlag af nordiske drøftelser, der resulterede i, at de nordiske udleveringslove i det væsentligste følger samme principper, udbedes regeringens stilling til, hvordan den sorte amerikanske fagforeningsleder Glanton Dowdell fra Ligaen af sorte revolutionære arbejdere ville være stillet, såfremt udleveringskravet var rettet mod Danmark og ikke mod Sverige.“ Spørgeren har udbedt sig skriftligt svar.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 28. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om statens byggevirk-
somhed m. v.

3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om ned-
sættelse af en kommission til undersø-
gelse af koncentrationen i erhvervslivet
m. v. [Af Sigsgaard og Kjær Rasmus-
sen].

4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om be-
kæmpelse af arbejdsløshed inden for
bygge- og anlægsområdet [af Arne Lar-
sen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15.50.

93. møde.

Onsdag den 28. april kl. 13:

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om arbejderbeskyttelse i Grønland har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at *Hanne Budtz* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om film og biografer og forslag til lov om statens filmcentral. Til at indtræde i nævnte udvalg i stedet for *Hanne Budtz* har vedkommende gruppe udpeget *Guðrún Jensen*, som herefter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Camre* til indenrigsministeren:

„Vil ministeren tage initiativ til at indføre en kontrolordning, som kan sikre, at patienter på sygehuse og røntgenklinikker ikke modtager overdoser ved røntgenbehandling og -fotografering?“

Skriftlig begrundelse.

Det er almindelig kendt, at store doser røntgen er stærkt skadelige for menneskets organisme, idet røntgen kan ødelægge vævet og forårsage cancerlidelser. Efter de oplysninger, jeg har kendskab til, regner lægerne med, at dosis pr. medlem af befolkningen indtil 30-års alderen ikke må overstige 10 røntgen, hvis skadelige ændringer af arveanlæggene skal undgås.

Uanset at der forekommer en lang række sygdomstilfælde, hvor røntgenbehandling eller røntgenfotografering er så vigtig, at risikoen ved at anvende selv store doser er mindre end risikoen ved ikke at anvende